

[Søgaard.]

øjeblikket tilrettelægger konferencen. Det vil for det første være meget ømtålige problemer at beskæftige sig med, for det andet hænger de sammen med et helt kvart århundredes historie i Europa og alt, hvad dette har indeholdt på godt og ondt. Selv om vi på dette område kunne ønske os nogle hurtige resultater, er det netop her, vi må vente, at det vil tage længst tid. Vi må altså væbne os med tålmodighed, selv om denne del af konferencen efter planerne allerede skal begynde næste efterår.

Der har naturligvis både i NATO- og EF-regie været drøftelser af den kommende konference. Jeg vil gerne støtte ministeren i, at vi på samme måde som i en række andre relationer gør vort til, at denne konference ikke bliver et blok-til-blok møde, men at vi stadig forfølger det mål at nedbryde de unaturlige barrierer mellem Øst- og Vesteuropa. Hele verdens øjne hviler nu på det, der sker i Helsingfors. Europæiske generationer har gennem historien oplevet et Europa, der altid var i splid med sig selv, og som skabte krig og kriser med korte mellemrum. Vi kan ikke vide, med hvilket formål de enkelte lande eller grupper af lande kommer til denne konference, de østligt eller vestligt engagerede og de neutrale, men vi kan kun håbe på, at de høje principper om fredelig sameksistens, kontakter mellem mennesker, samarbejde inden for de flest mulige felter samt afbalanceret nedrustning vil være hovedmotiverne i deres medvirken, således at Europas blodige historie kan afløses af en lysere fremtid.

Knud Østergaard: Uden at gå den højtærede udenrigsminister for nær så kan jeg vist godt sige, at udenrigspolitik først og fremmest skabes af mennesker, skabes af det, der sker i mennesker og hos mennesker, af deres følelser, deres tanker, deres ønsker for fremtiden, deres måde at leve på i det samfund, de er i. Jeg tror, det er det helt fundamentale i udenrigspolitikken. Jeg tror også, det helt fundamentale er, at hvis disse spændinger bliver for stærke og for store, så man ikke kan nå målene, som man har som menneske, ja, da er det, man griber til voldelige midler, da er det, risikoen er til stede for et militært opgør, risikoen for væbnet konflikt.

Derfor er det helt naturligt, at indledningen til indledningen — som det jo er, det vi diskuterer i dag — finder sted på et tidspunkt, hvor Europa er ved at ordne det problem, der er den største krigsfare i Europa og har været det siden anden verdenskrig, det tyske spørgsmål. Så længe millioner af mennesker på begge sider af denne grænse ønskede en ændring af det bestående, ja, så var risikoen for en konfrontation til stede. Derfor kan mit parti — som socialdemokratiet og alle andre partier, tror jeg — kun være tilfreds med, at vi er nået derhen, hvor vi er i dag.

Må jeg føje til i den forbindelse — uden at jeg i øvrigt skal blande mig ind i andre landes valg og afstemninger — at jeg tror, det for at nå et resultat har været og vil være af stor betydning, at man fortsætter såvel i USA som i Vesttyskland den politiske linje, som har eksisteret i disse lande i de seneste år. Jeg må måske have lov til også at sige — stadig væk uden at blande mig ind i andre landes forhold — at jeg tror, mange i dette land efter de sidste valg i Tyskland er kommet til den overbevisning, at nu er dette land endelig vundet for demokratiet. Jeg har i hvert fald mødt det ofte i debatten, og jeg tror, at vi fremover kan diskutere Tysklandsspørgsmålet ud fra den kendsgerning, at demokratiet er kommet til Tyskland for at blive der.

Jeg takker ministeren for redegørelsen. Jeg har spekuleret lidt på motiverne for denne redegørelse. Jeg tror, vi er enige, men jeg vil gerne have den højtærede minister til at bekræfte det. Er motiverne ikke, at ministeren føler, det er naturligt at åbne en debat i befolkningen om det, som vi beskæftiger os med, og det, der ligger os på sinde? Jeg tror, det er nyttigt, at vi ikke har en bredere udenrigspolitisk drøftelse, men en drøftelse netop om dette konkrete emne, og fører denne drøftelse frem på en måde, så den danske befolkning kan følge med i det, der kommer til at ske i de kommende måneder og år. Jeg tror ikke, ministeren som motiv har haft, at nu var den hellige grav vel forvaret, nu kunne vi slå af på den politik, der har skabt sikkerhed og tryghed i vort land siden krigen, og det er kun for en ordens skyld, at jeg beder ministeren om at bekræfte, at der er overensstemmelse i vor opfattelse om denne ting.